

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de heer Klaus Hänsch
aan:	de leden van de Conventie
Betreft:	mandaat van de Groep economic governance

Hierbij gaat een nota over bovengenoemd onderwerp met het oog op de besprekingen van de Groep economic governance.

Groep VI: "Economic governance"

Nota van: Klaus Hänsch

De invoering van de gemeenschappelijke munt impliceert een meer diepgaande economische en financiële samenwerking. Hoe zou zo'n samenwerking er uit kunnen zien?

I. INLEIDING

1. Een aantal leden van de Conventie hebben "economic governance" aangedragen als onderwerp dat door de Conventie besproken moet worden. Het is een in potentie ruim onderwerp dat raakt aan verschillende beleidsgebieden. In deze nota worden enkele suggesties gedaan in verband met de belangrijkste thema's die de werkgroep in het kader van haar mandaat (zie hierboven) wellicht wenst te behandelen. In deze nota wordt geen onderscheid gemaakt tussen punten die, mocht de Conventie daar aanbevelingen over willen doen, een wijziging van het Verdrag zouden vergen en de punten waarvoor dat niet het geval zou zijn.
2. De EMU is een economisch en monetair beleidsstelsel dat op drie elementen berust: er is een onafhankelijke centrale bank (de ECB) die exclusief bevoegd is voor het monetaire beleid binnen de eurozone, de lidstaten blijven een nationaal economisch beleid voeren, waarbij ze wel bepaalde communautaire regels in acht moeten nemen (met name het Stabiliteits- en Groeipact en de procedure bij buitensporige overheidstekorten, alsmede het acquis op het gebied van de interne markt), en er wordt erkend dat het economische beleid van de lidstaten een zaak van gemeenschappelijk belang is, en derhalve enige coördinatie binnen de Raad vereist.
3. Daarnaast zijn er bepaalde beleidsgebieden als werkgelegenheid, sociale zaken en onderwijs waarop thans gedeeltelijk een open beleidscoördinatie van toepassing is, en die samen binnen het alomvattende kader van het "proces van Lissabon" vallen, dat ertoe strekt de EU in staat te stellen om uit te groeien tot de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie ter wereld, die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang.
4. Al deze elementen samen vormen een complex geheel, dat is voortgekomen uit zowel economische als politieke factoren. Tegen de achtergrond van de geslaagde invoering van de gemeenschappelijke munt en de gevolgen van de uitbreiding zou de werkgroep kunnen bespreken in hoeverre het huidige stelsel efficiënt functioneert dan wel achterblijft bij de verwachtingen, en in het licht van deze bespreking voorstellen voor wijzigingen kunnen voorleggen.

II. MONETAIR BELEID

5. Sommige commentatoren wijzen op een asymmetrie tussen het monetair beleid als een exclusieve communautaire bevoegdheid, waarvan de uitvoering door de ECB geschiedt, en de economische beleidslijnen, die binnen de nationale bevoegdheid blijven. Zij wijzen op een potentieel of daadwerkelijk gebrek aan samenhang in deze constructie, die wellicht niet stevig genoeg is om een recessie te weerstaan. Anderen beschouwen het feit dat de lidstaten ieder hun eigen economisch beleid kunnen blijven voeren al naargelang de nationale omstandigheden, als een garantie voor flexibiliteit en daarmee als essentiële pendant van een gemeenschappelijk monetair beleid.

De groep zou kunnen overdenken op welke wijze de invoering van de euro van invloed is op de algemene economische en politieke argumenten voor en tegen het overdragen naar de Gemeenschap van de bevoegdheid voor sommige aspecten van het economisch beleid.

6. Een van de belangrijkste beleidscoördinatie-instrumenten is het Stabiliteits- en Groeipact. Het SGP maakt niet formeel deel uit van het Verdrag.

De groep zou zich kunnen beraden over de vraag of het SGP doeltreffend werkt, en zo niet, of het verbeterd zou kunnen worden. Er zou speciale aandacht geschonken kunnen worden aan de procedure voor buitensporige overheidstekorten. Is de invoering van de euro van invloed op de argumenten om dit pact aan te passen teneinde rekening te houden met het verschil tussen structurele en conjuncturele tekorten?

III. ECONOMISCH BELEID

7. De huidige coördinatie van het economisch beleid wordt ondersteund door een reeks specifieke instrumenten (zowel op basis van het Verdrag als buiten het Verdrag).

De groep zou kunnen bezien wat voor maatregelen er nog meer overwogen zouden kunnen worden om de coördinatie van het economisch beleid te helpen versterken. Zouden dat slechts macro-economische maatregelen moeten zijn, of zouden zij ook van micro-economische aard kunnen zijn? Dienen eventuele maatregelen prescriptief van aard te zijn, of moeten ze zijn gebaseerd op open coördinatie (uitwisseling van informatie, respectievelijk beste praktijken)?

8. Sommigen menen dat coördinatie van het economisch beleid ruim geïnterpreteerd moet worden, zodat bijvoorbeeld ook sociaal en werkgelegenheidsbeleid eronder vallen.

De groep zou zich kunnen afvragen tot op welke hoogte de coördinatie op het gebied van sociale en werkgelegenheidsvraagstukken onderdeel vormt van een economisch beleid "van gemeenschappelijk belang". Volstaat de huidige open coördinatiemethode (via het proces van Lissabon)? Zo neen, wat is er dan vereist en in wat voor vorm?

9. Sommigen hebben in het bijzonder benadrukt dat de mogelijkheden voor een grotere belastingharmonisatie verruimd moet worden; anderen hebben sterk tegen iedere vorm van nieuwe initiatieven tot harmonisatie van de directe belastingen gepleit.

De groep zou kunnen nagaan of en hoe de invoering van de euro van invloed is op de economische en politieke argumenten voor en tegen belastingharmonisatie. Zou deze te overwegen vallen voor welbepaalde grensoverschrijdende sectoren? Zouden er speciale besluitvormingsprocedures kunnen worden overwogen om daarmee tegemoet te komen aan degenen die politieke bezwaren maken?

10. Eén aspect van het economisch beleid is de reglementering van de financiële markten. Onlangs zijn vereenvoudigde procedures voor administratieve wetgeving overeengekomen en ten uitvoer gelegd. Andere mogelijkheden zouden wellicht een wijziging van het Verdrag noodzakelijk maken.

De groep zou kunnen overdenken of het passend zou zijn om nieuwe Verdragsbepalingen te overwegen voor procedures voor secundaire wetgeving op dit gebied.

IV. INSTITUTIONELE VRAAGSTUKKEN

11. Eén van de thema's die tot dusver door veel leden van de Conventie ter sprake zijn gebracht, is de noodzaak van duidelijk afgebakende bevoegdheden, adequate legitimiteit en de verplichting om verantwoording af te leggen.

De groep zou kunnen overwegen of, in het licht van de ervaringen met de euro, de huidige bevoegdheidstoewijzing op het gebied van het monetair en economisch beleid voldoende duidelijk is. Ook zou kunnen worden nagegaan of steeds duidelijk is aan wie waarvoor verantwoording moet worden afgelegd, en of er op sommige gebieden een grotere rol van het EP kan worden overwogen (bijvoorbeeld bij de opstelling van de globale richtsnoeren voor het economisch beleid of door middel van een betere verslaglegging van de ECB aan het EP)?

12. De Eurogroep blijft een informele groep, die op drie na alle lidstaten omvat. Na de uitbreiding zal zij net iets meer dan de helft van het totale aantal lidstaten omvatten. De uitbreiding legt derhalve nog grotere nadruk op de vraag of de Eurogroep niet formeel bekrachtigd moet worden. Dat zou inhouden dat aan de groep een passende rechtsgrondslag gegeven wordt met daarin een omschrijving van zowel de bevoegdheid als de passende procedures voor het treffen van formele besluiten, die thans binnen de bevoegdheid van de Raad vallen.

De groep zou zich kunnen beraden over de toekomstige status van de Eurogroep, met name na de uitbreiding. Valt er iets te zeggen voor het verlenen van een formeel karakter aan de groep, en zo ja, hoe zou dit zijn beslag kunnen krijgen?

13. De eurozone moet in het mondiale strijdperk haar gemeenschappelijke belangen kunnen behartigen. Sommigen stellen voor om daartoe duidelijkheid te scheppen over de vraag wie de eurozone moet vertegenwoordigen in internationale fora.

De groep zou kunnen overdenken of er doeltreffendere regelingen vereist zijn voor de vertegenwoordiging van de eurozone in internationale fora. Zo ja, hoe zou zo'n vertegenwoordiging er dan uit kunnen zien?
